

EIROPA un EIROPIEŠI 1950 - 2020

Šūmana deklarācijas 70. gadadiena





2020. gada 9. maijā



2020. gadā aprit Šūmana deklarācijas 70. gadadiena. Šī deklarācija bija īss, bet iespaidīgs paziņojums, ar ko 1950. gada 9. maijā nāca klajā Francijas ārlietu ministrs Roberts Šūmans. Žana Monē iedvesmotā un Šūmana un viņa padomnieku sastādītā deklarācija ierosināja Eiropas integrācijas procesa sākšanu, iedzīvinot Francijas un Vācijas kopīgas ogļu un tērauda rūpniecības redzējumu. Šo projektu bija iecerēts vadīt kopējai Augstajai iestādei, veidojot organizācijas struktūru, kas atvērta citu Eiropas valstu dalībai. 1951. gadā tika izveidota Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK), un tajā apvienojās Beļģija, Francija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande un Rietumvācija – nacionālās valstis pirmo reizi bija izlēmušas nodot savas suverēnās tiesības jaunai pārnacionālai iestādei.

Šūmana deklarācija bija pavērsiena punkts Eiropas vēsturē. Deklarācijā bija formulētas idejas un koncepcijas, kuras tika iestrādātas arī turpmākajos Eiropas nolīgumos – no Parīzes līguma, ar kuru 1951. gadā tika izveidota EOTK, līdz pēdējam – 2007. gada Lisabonas līgumam. Būtībā šī deklarācija ietver ne tikai tādus mērķus kā centieni panākt mieru, pārvarēt valstu sacensību un veicināt savstarpēju solidaritāti, bet arī īstenot dalībvalstu ciešākas integrācijas plānu, kuras pamatā ir federālisms.



	 ES dibinātāji Roberts Šūmans Atsauce © Eiropas Savienība 2012.		 ES dibinātāji: Žans Monē Atsauce © Eiropas Savienība 2012.
--	--	---	--

Roberts Šūmans un Žans Monē Kopējās parlamentārās asamblejas laikā Strasbūrā (Francija) 1958. gadā.
HAEU, JP 312 – Photo: Unknown

“L'idée forte de Robert Schuman était la réconciliation.”



Žaks Delors (Francija)
Eiropas Komisijas priekšsēdētājs 1985–1995.
HAEU, INT 142

“Le choix du charbon et de l'acier, c'était une très belle idée politique.”

Pjērs Uri (Francija)
Franču ekonomists un tuvs Žana Monē līdzstrādnieks, kurš bija iesaistīts pārrunās par Parīzes līgumu (1951), ar ko tika izveidota EOTK.
HAEU, INT 529 (Transcript)

IZSTĀDES „Eiropa un eiropieši 1950 – 2020. Šūmana deklarācijas 70. gadadiena” mērķis ir veicināt izpratni par Šūmana deklarācijas nozīmi Eiropas integrācijas vēstures kontekstā, stimulēt pārdomas par tās aktualitāti mūsdienu Eiropā un rosināt diskusijas par Eiropas Savienības (ES) vēsturi un nākotni. Aicinām apmeklētājus doties ceļojumā cauri Eiropas vēsturei – pa diviem atšķirīgiem, taču vienlaikus savstarpēji saistītiem ceļiem

Pirmā ceļa pamatā ir Deklarācijas galvenie teikumi – piecu tematisko sadaļu nosaukumi. Aplūkojot Eiropas Savienības vēstures arhīvos (ESVA) glabātos fotoattēlus un dokumentus, apmeklētājs var kļūt par dažu Eiropas vēstures nozīmīgāko politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras norišu aculiecinieku pēdējo 70 gadu laikā. Jūs varat detalizētāk izpētīt katru tematisko sadaļu, paņemot līdzī mapēs atrodamos nozīmīgākos dokumentus.

Otrs ceļš sniedz iespēju aplūkot cilvēkus, kuri bija iesaistīti Eiropas integrācijas procesā vai kurus tas ietekmēja, lai dialogā starp pagātņi un tagadni rosinātu pārdomas par to, ko nozīmē būt eiropietim. Visbeidzot visu izstādi bagātina multivides sadaļa, piedāvājot dažādus QR kodus, kuri ietver saites uz mobilajā tālrunī straumējamiem audio un/vai videomateriāliem.